

a povsod se čuti njegova roka." Drugi je kardinal Ferrata, član sv. oficija; v političnem oziru je pristajal politike Leona XIII. Na tretjem mestu se imenuje kardinal van Rossum, papežev zastopnik na evharističnem zboru. Tretji svetovni vojni nepristransko stališče.

Razne novice.

* **Odhod vojaštva.** Dne 24. avgusta t. l. ob 7. uri zvečer se je zbral mnogoštevilni oddelek našega vojaštva na Stolnem trgu v Mariboru, prav pred knezoškofijsko palačo. Neposredno, preden je odkorakal, da se poda na bojišče, se je zatrobilo povelje „K molitvi“. V tem trenutku se je odprlo osrednje okno palače in premilostni gospod knezoškof so odhajajočim vojskaom trikrat podelili nadpastirski blagoslov, katerega so ti spoštljivo in hvaležno sprejeli. Zbrane množice ljudstva so se, ganjene po tem slovesnem prizoru, udeležile podeljenega blagoslova.

* **Škofov dar za Rudeči križ.** Hipolitski škof dr. Rössler je podaril svoj škofovski prstan in krasno škofovsko verižico — svojo največjo dragocenost — Rudečemu križu. Nosi sedaj prstan in verižico iz navadne kovine.

* **Kaj naj sejamo.** Poljedelsko ministrstvo priporoča: Sejajte, oziroma sadite pred vsem pšenico, rž, krompir in sočivje (stročno sadje), da s temi pridelki spolnite hrano, ki jo dobivamo od živinoreje in od mlekarstva, ker bode ta pozneje vsled tedanjih zahtevkov vojnega vodstva morebiti deloma v manjši meri na razpolago. Sejajte tudi koruzo, če vam podnebje dovoljuje. Pridelovanje koruze se bo v danih razmerah izkazalo kot posebno dobičkanosno.

* **Spravljanje poljskih pridelkov, okraj Maribor.** Okrajno glavarstvo razglasa: Da se omogoči spravljanje letine, je ces. namestnik sporazumno s štajerskim deželnim odborom določil lastne nadzorne osebe, in sicer za sodni okraj Maribor okolica ravnatelja deželne sadjarske in vinorejske šole, Fr. Zwitter, za sodni okraj St. Lenart v Slov. gor. in pa Slovensko Bistrico vinorejskega učitelja Franca Virant. Ti organi imajo izkaznice, izdane od namestništva, in morajo pri izvrševanju njihove službe nositi na levni roki belo-zeleni pas. Vsem županom se ukaže, da nadzorujeta osebama v njihovem področju na vse načine pomagajo. Nadalje se pozivljajo vse komisije za spravljanje pridelkov in vsi posestniki, da izpolnjujejo v polni meri ukaze in nasvete, ki jih dajejo nadzorniki glede spravljanja poljskih pridelkov, da se izogone prisilnim odredbam ali celo kaznim v smislu minist. odredbe z dne 5. avgusta 1914, drž. zak. št. 200. Opozarja se, da so določeni nadzorovalci vsi priznani kot veščaki na polju poljedelstva in se torej prebivalstvo lahko v vseh gospodarskih vprašanjih obrne na iste.

Državna podpora za družine vpoklicancev dela se vedno nekaterim ljudem preglavice. Naj podamo še nekoliko pojasnil. Družine tistih vojakov, ki so v aktivni službi, ne dobijo nič podpore. Dobijo pa podporo družine tistih, katere je vpoklicani vojak s svojim delom preživljal, in sicer od dneva, ko je vsled poziva k vojakom prenehal vpoklicanec zaslužek. — Deležni so podpore: žena, zakonski in nezakonski otroci (otroci dobijo do dneva, ko so osem let stari, le samo polovico; prijavijo naj se pa otroci, ki bodo sedaj rojeni, da se zanje dobi podpora od dneva rojstva), potem vpoklicanec stariši, s. a. oče in stara mati, sveker in svekra (moževi stariši), tast, tašča (ženini stariši), oče in mačeha (ne pa pastorčad) sestre in bratje; vsi v toliki meri, kolikor jih je vpoklicanec podpiral. Državna podpora je 70 vinarjev na dan za živež in 35 vinarjev za najemščino (ako kdo nima svoje lastne hiše). Podpora ni miloščina za nekatere posebno revne družine, ampak je preskrbnina za tiste svoje, katerih vzdrževanje vsled vpoklica trpi škodo. Družine kapitalistov seveda ne dobe ničesar, ako se izve o njihovih premoženskih razmerah. Kmetje, če imajo tudi precej posestev, ki si pa morajo s svojimi žulji puliti iz zemlje vsakdanji kruh za družino in plačevati še kakšne obresti od dolgov, pa niso kapitalisti, in takih vpoklicancev družine, ki iščejo zdaj tuje pomoči za obdelovanje kmetij, naj se le zglase za podporo in pravilno povedo, koliko je bilo vredno delo vpoklicanec. — Priznati se pa vendar mora, da je ta zakon obrisal že marsikako solzo in da je njegova pomoč prišla zelo naglo.

* **Pobotnice,** ki se rabijo na davkarji pri izplačilu podpor za družine vpoklicanih, se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, 1 izvod stane 2 vin. Dobro bi bilo, če bi si občine te tiskovine skupno naročile.

Toča v breškem okraju je na Marijin praznik 15. t. m. zjutraj med sv. opravilom padala od Libne čez Zdole in Sromlje do Pišec. Pri Sromljah je škoda največja.

* **Hmeljarjem.** Vodstvo Hmeljarskega društva v Zalcu nasvetuje hmeljarjem: Obrani hmelj posušite pravilno in ga sortirajte tako, kakor to kupec zahteva; skrbno sortiranje je letos bolj potrebno, kakor druga leta. — Dovolj posušeni hmelj dajte po izvež-banih ljudeh skrbno in vestno pobasati v vreče, katere hranite potem na primernem kraju. — Ni ga človeka, kateri bi že danes vedel kaj zanesljivega povedati o bodočih hmeljskih cenah. Društveno vodstvo.

* **Hmelj.** Vreme je bilo v preteklem tednu za

hmelj zelo ugodno. V zatečnem hmeljskem okrožju se je splošno pričelo z obiranjem hmelja v ponedeljek, dne 24. avgusta. Delavci prihajajo iz onih industrijskih krajev, v katerih je vsled vojske ustavljeno delo v tovarnah, v tolikem številu, da vseh ne bo mogoče zaposliti. Če bo ostalo vreme vsaj 14 dni tako lepo, bo spravljen pod streho večinoma ves hmelj. Letošnja hmeljska letina bo veliko slabša kakor je bila l. 1912. Ker so začele železnice deloma zopet prevažati zasebno tovarno blago, se je v zadnjih dneh poprodalo, oziroma pokupilo nekaj bal zatečnega lanskega hmelja po 180—200 K za 50 kg. Vse hmeljske zaloge se pošle. Po lanskem nezatečnem hmelju sploh nihče več ne vpraša. Vkljub vojski se bo že v prihodnjem tednu razpečalo nekaj bal hmelja.

V Savinjski dolini bo letošnja hmeljska letina srednje dobra. Zgodnji hmelj je že obran, toda po njem še sedaj nihče ne povprašuje.

Enokronski bankovci. Te dni prideje v promet dvokronski bankovci in kmaju za njimi dobimo še nove bankovce po eno krono.

* **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Dne 20. avgusta ob 7. uri zvečer je umrl po dolgi mučni bolezni tukajšnji župnik in duhovni svetovalec Ivan Kunec. Župnikoval je tukaj 27 let. Dne 22. avgusta ga je spremlilo k večnemu počitku 32 duhovnikov in nebroj vernikov. Spreved je vodil vlč. g. dekan ljutomerski, Martin Jurkovič, za slovo je pa govoril rajnemu bivši njegov kaplan, zdaj kaplan ljutomerski, č. g. And. Lovrec. Skrbnemu in priljubljenemu dušnemu pastirju sveti večna luč!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Zgorelo je dne 10. avgusta kmetu Alojziju Vambergerju v Okoslavcih gospodarsko poslopje z vsem zrnjem in krmo. Zažgal je domači otrok. Mož je kot rezervist pri vojaki. — Ustreljen je bil dne 17. avgusta od gornjeradgongskega orožnika želar Alojzija Klobasa iz Brezja. Na svojem domu se je ustavljal aretaciji in je hotel pobegniti. Obdolžen je bil, da je v Kremplovi gostini v Črešnjevcih rabil Srbom prijazne izraze. Zapušča pet nedoraslih otrok, žena mu je že umrla pred nekaj leti.

* **Gornje Graševlje** pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Naša vas šteje 25 hiš ter je dala cesarju pri zadnji mobilizaciji 17 fantov in mož, med katerimi se nahajajo 4 četovodje, trije desetni ter trije poddesetniki. Zares častno število, kajne? — Pomanjkanje moških delavskih moči je pri nas sicer jako občutno, vendar pa gre z božjo pomočjo in z bratsko vzajemnostjo, ki vlada med sosedi, delo nemoteno in pravilno naprej. Sosede z veseljem pomagajo drug drugemu ter takorekoč tekmujejo med seboj z delom pri sedih. — Župan g. Trglav je brezplačno pripustil svojo, izvrstno urejeno mlatilnico, sosedom-vaščanom in nekaterim znancem iz občine Polzela skozi 14 dni v uporabo, za kar se mu tem potom izreka prisrčen: Bog plačaj! — V občini Sv. Peter pride za kmetom odkupljene konje za vojno lepa svota 36.000 K. Gosp. župan je radi denarne stiske, katera je po nekoč nastala, naprosil vse tiste občane, kateri dobijo za konje denar od države, naj potrebne svote posodijo svojim sosedom, ki se nahajajo v slabem gnotnem položaju. Ta denar se bo uporabljal za izplačilo hmeljskim obiralcem.

* **Jurklošter.** Nasprotni listi so večkrat pisali, da občinska blagajna v Jurkloštru ni v redu; neki list je celo trdil, da je v blagajni približno 1100 kron primanjkljaja. Nasprotni možje so se pritoževali in tako je prišlo do revizije blagajne ter pobotnic za več let nazaj. Izkazalo se je, da je vse v popolnem redu, blagajna kakor pisarna. Vse delovanje občinskega urada do 20. avgusta 1914 se je revidiralo in se dokazalo, da preostaja v blagajni za 9 K 11 vin. gotovega denarja. Torej, kaj je s primanjkljajem po 1000 kron? Tako imajo sedaj nasprotniki dolg nos.

* **Jurklošter.** Dne 15. avgusta je umrl v Mrzlem polju najstarejši mož naše župnije, Jožef Vidmar, v starosti 89 let. N. v m. p.!

Pondeljko „Stražo“ dobijo samo isti, ki so vposlali 60 vinarjev v ta namen. Glej naznanilo v zadnjem „Gospodarju“.

Zadnja poročila, došla v četrtek 27. avg.

Tridnevna bitka pri Krasniku.

Rusi bežijo.

Poročila, da so avstrijske čete pri mestu Krasnik na Rusko-Poljskem priborile veliko zmago nad Rusi, je napolnilo srca vseh domoljubnih Avstrijcev z velikim veseljem. Kakor je posneti iz malobesednih uradnih poročil, je trajala bitka cele 3 dni in je bila gotovo zelo krvava. Sovražnik je nastopil v moči 200.000 mož in se je z veliko silo ustavljal prodiranju naše armade, a junaštvo naših čet je zlo-milo obupni odpor ruske bojne sile. Naša armada je sedaj na potu v Ljublin.

Uradna poročila se glasijo:

Dunaj, dne 26. avgusta.

(Uradno.) Z bojnega polja se poroča, da je trajala bitka pri Krasniku tri dni ter se je končala s popolno zmago avstrijskih čet. Na celi bojni črti, ki je dolga 70 km, so bili Rusi vrženina-zaj. Sovražnik se je v naglem begu umaknil proti Ljublinu.

200.000 Rusov na bojišču.

Dunaj, dne 26. avgusta.

(Uradno.) Bitke pri Krasniku se je udeležilo, kakor se glase poročila z bojnega polja, 4—5 ruskih vojniš korov, to je približno 200.000 mož. Ruska bojna črta je segala od Frampola (kjer je stalo desno krilo) do mesta Jožefow ob Visli (levo krilo). Rusi so prodirali z enim korom v smeri od Frampola, z enim od mesta Krasnik, proti naši armadi. Bitka se je končala v nedeljo, dne 23. avgusta. Rusom sta prihitela od severa na pomoč dva nova vojna kora. Ko se je bitka zopet nadaljevala, je bila ruska armada popolnoma razbita. Rusi so bežali proti Ljublinu. Naša kavalerija bežečega sovražnika vstrajno zasleduje.

Pri Višegradu dve srbski diviziji tepeni.

Dunaj, dne 26. avgusta.

Bitke pri Višegradu dne 20. avgusta sta se udeležili 2 srbski diviziji: šumadijska in drinska. V šumadijski diviziji so se udeležili bitke 4 polki infanterije, 1 polk kavalerije in 1 polk artilerije prvega poziva; drinska divizija pa se je borila s 3 polki prvega, drugega in tretjega poziva.

Srbija od juga ločena.

Ker je Srbija še vedno dobivala iz Grčije, čeprav se je Grčija izrekla za nevtralnno, živeža in pa streliva, so macedonski Bolgari na drug način poskrbeli, da so ločili Srbijo od hinavske Grčije. Razdijali in pokvarili so železniški tir iz Soluna v Grčijo ter spustili železnične mostove pri Koprulju in Gjevgjelu v zrak. Mnogo vlakov je skočilo s tira, promet je nemogoč.

Srbija nima nobenega ujetnika.

Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je izjavil: „Niti eden naših ni od Srbov vjet, niti eden naših topov od Srbije zajet“.

Rusi le navidezno zapustili Varšavo.

Krakov, dne 26. avgusta.

Glede usode prebivalstva Varšave so došla semkaj zelo vznemirjujoča poročila. Vojaki poveljnik Varšave je zaukazal, da mora vojaštvo zapustiti Varšavo; storil je to samo navidezno, da bi se prepričal, kakšna čustva bodo zavladala v Varšavi po odhodu vojaštva. Komaj, ko so zapustili ruski vojaki Varšavo, je zavladalo po mestu velikansko veselje, ki pa ni dolgo trajalo. Ruski poveljnik se je zopet vrnil z vojaštvom v mesto. Strahovito je sedaj kaznoval prebivalstvo. Po ulicah teče kri, ječe so prenapolnjene, po mestu se pa klatio pijani ruski vojaki, ropajo, plenijo in izvršujejo vsa mogoča grozodejstva.

Nemci in Francozi.

Iz nemškega in francoskega tabora prihajajo poročila, da se na nemško-francoskem bojišču bliža zopet velika bitka. Francozi mislijo, da bo večja bitka na črti Charleroi—Thuin—Mons. Nemško poročilo pa se glasi: V čisto kratkem času se bodo velike reči dogodile.

Angleži bi radi uničili avstrijsko mornarico.

Angleški list „Morningpost“ poroča: Prva naloga združene angleške in francoske mornarice (v Sredozemskem morju) je, da uniči avstrijsko mornarico. Ko se bo to zgodilo, potem še preostaja le, da stražita čez Dardanele. Ako je avstrijsko brodogradnjo premagano, potem je združeno brodogradnjo prosto, da izvede svojo nalogo na Vzhodu, a obenem bi pomenila zmago čez Avstrijo tudi okrepljenje Anglije v Severnem morju.

Ko bi se vse želje izpolnile, potem bi bilo seveda za Angleže in Francoze jako prijetno na svetu. A že naša „Zenta“ je pokazala, kako trd oreh je za vsakega sovražnika avstrijske mornarice.

Rudeči križ.

* **Maribor.** I. Izkaz darov, nabranih od gospe Gizela Weiss pl. Schleusenburger v Mariboru za revne obitelji v vojske vpoklicanih v političnem okraju okolica Maribor. Izkaz priobčimo v jutrajšji Straži.

* **Selnica ob Dravi.** Za „Rudeči križ“ so darovali: Župan Hernach 2 K, posestnik Schandl 1 K, posestnik Schandl Grigor 1 K, posestnik Gradischnik Mat. 1 K, posestnik Seifried Jakob 1 K, gđc. Lamprecht Rozina 1 K, posestnik Serschen J. 1 K, Matsehek F. 1 K, gospa Schunko 1 K, gđc. Kanzler L. 1.60 K, Kebrič Frano 1 K, gospa Pečar 1 K, gospa Doppler F. 4 K, gostilničar Lipar 3 K, posestnik Hölzl 3 K, gostilničar Krois 5 K, posojilnica 10 K, posestnik Glaser Maks 1 K, c. kr. gendarmerija 3 K, Pečnik 4 K, trgovec Plinter 5 K, trgovec Jagrič 5 K, gospa Tovornik 1 K, Menar 2 K, Werdonig Anton 1 K, H.